

STACJE DIALIZ W POLSCE W 2011 r.

W drugiej połowie roku 2011 funkcjonują w Polsce 274 stacje dializ dysponujące 3 960 stanowiskami dializacyjnymi. Liczba ta nie obejmuje stanowisk do ostrej hemodializy, zlokalizowanych w oddziałach intensywnej opieki medycznej.

Spośród 274 stacji dializ, 267 realizuje świadczenia w ramach umów z NFZ. Siedem stacji nie jest związanych umową z NFZ (2 stacje w woj. dolnośląskim, 3 stacje w woj. mazowieckim i 2 stacje w woj. warmińsko-mazurskim).

Stacje pediatryczne dysponują około 1,9% stanowisk dializacyjnych. Jest ich 11, posiadają 73 stanowiska dializacyjne. Średnia liczba stanowisk dializacyjnych w stacjach dla dzieci wynosi 6,6 stanowiska, w stacjach dla dorosłych – 14,8 stanowiska.

Średnio na 100 tysięcy mieszkańców w roku 2011 przypada 10,37 stanowiska dializacyjnego w stacjach przeznaczonych dla przewlekle dializowanych. Średnie tempo przyrostu liczby stanowisk w ostatnich dwóch latach wynosiło około 2%.

Biorąc pod uwagę wszystkie zarejestrowane stacje dializ, największe zagęszczenie stanowisk dializacyjnych ma miejsce w woj. warmińsko-mazurskim (12,82 stanowiska na 100 tysięcy), opolskim (11,57), śląskim (11,52) i wielkopolskim (11,44). Najniższa liczba stanowisk w stosunku do liczby mieszkańców dotyczy województwa podlaskiego (6,65 stanowiska na 100 tysięcy mieszkańców), świętokrzyskiego (8,93) i łódzkiego (9,04). Zagęszczenie stanowisk w województwie podlaskim jest prawie dwukrotnie niższe niż w województwie warmińsko-mazurskim.

Tabela 1. Rozmieszczenie stacji dializ i stanowisk dializacyjnych w województwach.

województwo	populacja	liczba stacji	liczba stanowisk	liczba stanowisk/ 100 tys. mieszk.	Polska = 100
DOLNOŚLĄSKIE	2 877 840	20	310	10,77	103,91
KUJAWSKO-POMORSKIE	2 069 543	13	221	10,68	103,01
LUBELSKIE	2 151 895	18	232	10,78	104,00
LUBUSKIE	1 011 024	7	100	9,89	95,41
ŁÓDZKIE	2 534 357	14	229	9,04	87,16
MAŁOPOLSKIE	3 310 094	21	312	9,43	90,92
MAZOWIECKIE	5 242 911	36	519	9,90	95,49
OPOLSKIE	1 028 585	8	119	11,57	111,60
PODKARPACKIE	2 103 505	14	200	9,51	91,72
PODLASKIE	1 188 329	8	79	6,65	64,13
POMORSKIE	2 240 319	17	239	10,67	102,91
ŚLĄSKIE	4 635 882	37	534	11,52	111,12
ŚWIĘTOKRZYSKIE	1 266 014	10	113	8,93	86,10
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	1 427 241	11	183	12,82	123,69
WIELKOPOLSKIE	3 419 426	27	391	11,43	110,30
ZACHODNIOPOMORSKIE	1 693 072	13	179	10,57	101,99
POLSKA	38 200 037	274	3960	10,37	100,00

Niedobór stanowisk dializacyjnych w woj. podlaskim jest znaczący i może powodować utrudnienie dostępu do tej formy terapii nerkozastępczej. Można go oszacować na około 30 stanowisk, co odpowiadałoby w przybliżeniu dwóm średniej wielkości stacjom dializ. Uderzająco niska jest średnia wielkość stacji dializ w woj. podlaskim, które średnio posiadają jedynie 9,9 stanowiska, to jest 50% mniej niż średnia krajowa wielkość stacji dializ. Powiększenie istniejących stacji dializ województwa podlaskiego spowodowałoby poprawę dostępności, a także zwiększenie rentowności tych placówek.

W roku 2010 zrealizowano 2 456 014 zabiegów hemodializy dla osób dializowanych przewlekle (dane nie obejmują tzw. ostrej hemodializy rozliczanej w lecznictwie szpitalnym). Liczba ta jest o około 8,6% wyższa od pierwotnie planowanej. Świadczy to o dalszym dynamicznym rozwoju tego sektora usług zdrowotnych w Polsce.

Powiaty o największej liczbie mieszkańców, nieposiadające w chwili obecnej stacji dializ (z wyłączeniem powiatów ziemskich, których siedzibą jest miasto będące powiatem tzw. grodzkim) to: będziński – 151,16 tys. mieszkańców, łukowski – 108 tys. mieszkańców, wielicki – 107,31 tys. mieszkańców, ostródzki – 104,89 tys. mieszkańców (stacja zarejestrowana bez umowy z NFZ), dzierzoniowski – 104,30 tys. mieszkańców, biłgorajski – 103,76 tys. mieszkańców, oleśnicki – 103,50 tys. mieszkańców (stacja zarejestrowana bez umowy z NFZ) i bocheński – 101,20 tys. mieszkańców. W 100-tysiecznym powiecie liczba osób dializowanych wynosi średnio około 50 osób (1 osoba dializowana przewlekle na około 2 000 mieszkańców).

Analizując rozmieszczenie stacji dializ w aglomeracjach miejskich należy zauważyć, że wszystkie miasta powyżej 60 tysięcy mieszkańców posiadają obecnie stacje dializ. Jedynie 4 miasta powyżej 50 tysięcy mieszkańców nie posiadają stacji dializ. Są to: Będzin (58,6 tysięcy), Piekary Śląskie (58,3 tysiące), Świętochłowice (53,8 tysięcy) i Legionowo (52,4 tysiąca mieszkańców).

Największa liczba stacji dializ zlokalizowana jest w Warszawie (14), Wrocławiu (7), Poznaniu (7), Gdańsku (5) i Lublinie (5). Wyliczając dla aglomeracji miejskich wskaźnik gęstości stanowisk dializacyjnych, nietrudno zauważyć, że w kilku dużych miastach jest on niższy od średniej krajowej, pomimo że z reguły stacje takie obsługują także okoliczne tereny wiejskie.

Najniższa dostępność do stanowiska dializacyjnego w dużych miastach ma miejsce w Gdyni (6,06 stanowiska na 100 tys.), Gliwicach, Dąbrowie Górniczej, Jastrzębiu-Zdroju, Sosnowcu, Białymstoku, Łodzi i Bytomiu. W aglomeracjach tych infrastruktura stacji dializ wydaje się być nie w pełni adekwatna do potrzeb zdrowotnych populacji.

Tabela 2. Stacje dializ w miastach powyżej 100 tysięcy mieszkańców.

miasto	liczba mieszk.	liczba stacji	liczba stanowisk	liczba stanowisk/ 100 tys. mieszk.	Polska = 100
Warszawa	1 720 398	14	198	11,51	111,02
Kraków	756 183	4	110	14,55	140,32
Łódź	737 098	4	69	9,36	90,30
Wrocław	632 996	7	110	17,38	167,63
Poznań	551 627	7	100	18,13	174,87
Gdańsk	456 967	5	62	13,57	130,88
Szczecin	405 606	4	57	14,05	135,56
Bydgoszcz	356 177	3	47	13,20	127,29
Lublin	348 450	5	68	19,51	188,25
Katowice	306 826	4	54	17,60	169,77
Białystok	295 198	2	26	8,81	84,96
Gdynia	247 324	1	15	6,06	58,51
Częstochowa	238 042	2	48	20,16	194,52
Radom	222 496	2	42	18,88	182,09
Sosnowiec	217 638	2	19	8,73	84,21
Toruń	205 312	3	41	19,97	192,64
Kielce	203 804	3	29	14,23	137,26
Gliwice	195 472	1	12	6,14	59,22
Zabrze	186 913	3	39	20,87	201,28
Bytom	181 617	1	18	9,91	95,61
Rzeszów	178 227	3	38	21,32	205,67
Olsztyn	176 463	1	29	16,43	158,53
Bielsko-Biała	175 008	2	32	18,28	176,38
Ruda Śląska	142 950	1	26	18,19	175,45
Rybnik	141 410	1	22	15,56	150,08
Tychy	129 386	2	22	17,00	164,02
Dąbrowa Górnicza	127 431	1	10	7,85	75,70
Płock	126 061	1	30	23,80	229,57
Elbląg	126 049	1	27	21,42	206,63
Opole	125 710	2	34	27,05	260,90
Gorzów Wlkp.	125 394	1	16	12,76	123,09
Wałbrzych	120 197	1	17	14,14	136,43
Zielona Góra	117 699	1	17	14,44	139,33
Wrocław	116 914	1	28	23,95	231,03
Tarnów	114 635	2	20	17,45	168,30
Chorzów	112 697	1	12	10,65	102,72
Koszalin	107 948	1	13	12,04	116,17
Kalisz	106 664	1	13	12,19	117,57
Legnica	103 892	1	22	21,18	204,27